

24

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. *Op. I, 21/1970*

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

25. 1969 / 20 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *Συγχρόνως... εἰς τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν.....*

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; *Ἦσαν. ἐν συγχρόνῳ καί γεωργοί.....*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο ἑλληνοί καί Τούρκοι. Ἡ πρῶτη εἶχε ἕτο. ἐτήσια καί ἡ ἑλληνομική εὐνοῦσε εἰς χρυσόν. Μετεβαίνον. αἱ μεμονωμένοι ἐργάται.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) *Ἐργάται. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...*

Μέχρι τοῦ 1908 καθ' ἑξῆς τοῦ ἀνταγμα. ὑπῆρχε κομμομετακαίρι-

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) *Εἰς χρῆμα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θερίσματα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὔτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίου εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἦσαν καί ἐργάται ἐποχικῶς ἐν τῇ περὶ περιουσίαν, ἄνδρες καί γυναῖκες, ἢ ἀμοιβή των δι' ἕτο. εἰς χρῆμα.....*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ναί, καί προήρχοντο ἐν τῇ περιουσίαν.....*

6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Εἰς τήν περιουσίαν τοῦ χωρίου των.....*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *Ἐπῆγαιναν. αἱ μισθευόμενες (ἔμποροι), ντανλιέρ. (κτίστεις), ντεμπερτζήδες (σιδηρουργοί).*

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλάμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Γίνετον ἀφρονήσεις (κελεμέδες) καὶ ἄλλοι χρονοὶ τῆς ζωϊκῆς κόπρου ἔτεσιν περιωρισμένην . . . . .

2) Πότε ἐγένε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἡμερῶν τοῦ 1938, ἐπὶ περιωρισμένην κ. κλίμακα.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον, καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τοῦ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τῶν 1922. Τὰ λοιπὰ μηχανήματα βραδύτερον . . .

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖα κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Ἡμερῶν τῶν 1922, ἀπὸ τῆς καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς ὅλα τὰ κτήματα ἢ προκείμενά τιν. ἐγένετο ἐντός τῶν χωρίων . . . . .

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . . . .

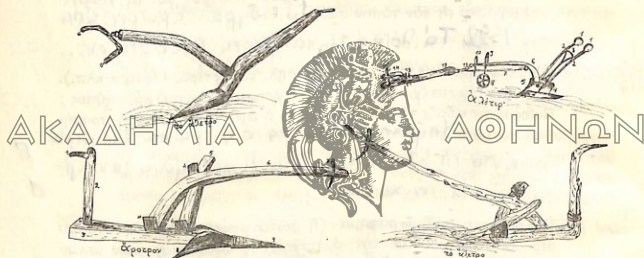
1. . . . . 4. . . . . 7. . . . . 10. . . . .
2. . . . . 5. . . . . 8. . . . .
3. . . . . 6. . . . . 9. . . . .

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἡμερῶν τοῦ 1945 . . . . .
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἡμερῶν πρὸ τῶν 1940 . . . . .

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) ἤρρ. τῶν 1940...
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ . Τὸ ἔτος 1928 περίπου.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον . Τὸ κατασκευάζαν . συνήθως ἡλόκοι . τῶν.....
- .....
- .....

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀριθμῆσιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

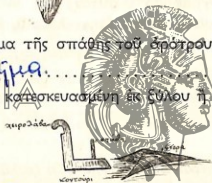
Ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ αὐτὸ ὕνι (γινε)......

.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; **ἦτο γέ... μακρὸ-ἄγρον... σχῆμα.**.....

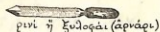
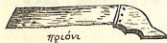
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; **ἦτο ἐκ ξύλου.**

ὄριον ἐκ ξύλου......

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

ξυλοφάρι (σκεπάρνι), πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάρι......

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. **Βόες, βαίβαλοι καὶ ἰπποὶ**.....
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; **Δύο... ἴῶα**.....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; **Ἀναρτῆται ὁ ζυγός (ζυγός)**.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῦλες, πιζέυλια κλπ.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού: λοῦρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). **Ἀρτῆται «κατὰ» καὶ ἐκεῖ «βελτίμα ἀντορῆσι» μέχρι τὸ 1920 ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ λουρί, καὶ λεγόταν «ζυγός»**
Μετὰ ἐκεῖνο ὀνομάσθησε τὸ ἐξήραφ. εἰς τὴν οἰκίαν «κρίκὴ νά μὴν τὸ γὰρ τὸ ἄχριμα».
- 12) Ἀπὸ ποῦ γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου;.....

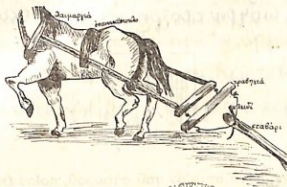
Πῶς γίνεται ἡ ζευῦσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; **Δεν**.....
χρησιμοποιεῖται μόνον ἐν ἴῶα.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....

.....

.....

ζ. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας, ὁ ἀνδρῶν, ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἀγροῦν. Μόνον ἐν ἀνάγκῃ ἢ γυναῖκα (ἐλλοχεῖα βουζούκων κ.λ.π.).....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Παρατίθεται φωτογραφία.

.....

.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Παρατίθεται φωτογραφία.

.....

.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Με σχοινί προσδεσμένον εἰς τὰ κέρατα

.....

.....

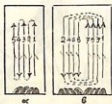

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Διὰ τῶν ζυγαίων ἀρότρων παλαιότερον ὡς εἰς τὸ
 σχεδιάγραμμα (α).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Διὰ τῶν βιθρῶν ἀρότρων ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β)

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἢ σποριάς, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.);

Ἡ σπορά ἐγένετο με κρηθρῶν ἐξ...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; με αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶται ἀρότρον;

μόνον με ἀρότρον.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάφορις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑπὸ: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. Ἰσχυρῶν καιρικῶν θυμῶν κῶν (δυνατοὶ βόρειοι ἀνεμοὶ) ἢ σπορά ἐγένετο μόνον ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμῶν.....

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. **Τὰ πρῶτα ὄργωματα, τὰ «καλοκαιρινά» ἦτο βαδύ. Μετὰ τὰ πρῶτα βροχία ἀκολούθως ἀβαδέε ὄργωμα, πὺν λεγόμεν «μηρομέλι»...**

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Αποστήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Τὰ αὐτὰ ὄργωματα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρονάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπι σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ...

Ἐν. ἢ δύο ἔτη.

- 4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; **Περὶ ἐξώτερα ὄργωματα δι' ἀραβοσίτον, ἢ γονεῖα.**

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. **τὸ δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος, καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; **Μετὰ τὰ «δίερα» ἢ ἢ μετὰ τὴν ποδίαν.**

β) Μετὰ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοιπρθετηθῆ εἰς τὸ, ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **Με μακρὴν ζύλο,**...

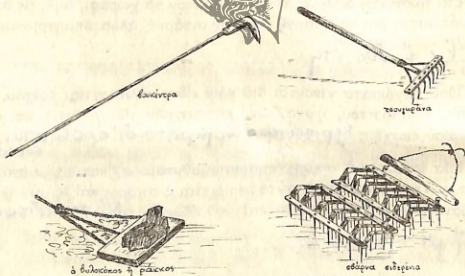
εἰς τὴν ὄρειον τὴν ἀμυρὴν ὑψηλῆς ζύλορα......

Μεγίστην «τεικέλα».....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); **Πρὸ τῶν 1920 ἀέν. ἐμίνετο ἰσοπέδωσις,**...
διότι εἰς τὴν περὶοχὴν ἐπεμράτων ἰαχυραὶ λάρειοι ἔνεμον.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Ἐχρη-
 ῖμοποιήσατο διὰ οὐρέτων ἐκσφικτῶν τὸ κλειδί «Α'» μετὰ
 ἔκσφικτῶν «Β'». Ἦν ὑψὸς καὶ ἔκκλισις «Α'».....

6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
 καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 ἔν τῷ ὑψοῦς.....

7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους. Ἦν καλλιέργεια τῶν ὄσπριων ἔτι ἀπὸ τῶν περιωρι-
 σθένων.....

8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Ὁ νοσηρὸς ποτὲ χω-
 ράφια.....

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς, (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως. Εἰς περιωριεμένων καίρια καὶ ἐσπέρνοντο
 εἰς αὐλάκια.....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με το δρεπάνι, το μαχαίρι κλπ.) **Με το «δερπανάρι»**
είν τα μεγάλα τ.φ.φλίγια. Έχρησιμοποιείτο και γ...
κάβρα.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἔπισης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με πῶια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων. (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). **Με κόβρα...**
ἐθερίζοντο.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). **Πρὸ τοῦ 1920 ἡ λεπίς ἦτο ὀμαλὴ βραδύτερον πολὺ ὄβριμα...**
δρεπάνια εἰκὼν ὀδοντωτῶν λεπίδα.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; **Ἡ χειρολαβὴ ἦτο ξυλινὴ ἢ ἀπὸ κέρατα ζώων. Τὸ δρεπάνι...**
λεχρῶταν καὶ «βυγριμάς».

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) **οἱ εἰσέραιδες** .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρῆσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) **ἦν ὄν. διὰ τὰ ρεβιθία καὶ τὴν ρόβην** .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. **ἔθερίζοντο χαμηλὰ δι' ἐξοικονόμωσιν ἀκέρων** .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἔλεγοντο (ἢ πῶς λέγονται). **Δέν. εἶχαν** .....

ἀκαθάρτων ἀναμαθῶν **ἀθῆνων**

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; **οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι** .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) **πολλὰ μαζί με χρι. συνηθιστὰς εἰς τὴν ὁμοίαν. οἱ στάχυες εἶχαν τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν** .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. Αεν. ἔχεν. ἰδιαιτεράν. ονομασίαν......

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποίον ; Ἐ. ἀφ' ἑξ. ἄνδρες.
καὶ γυναῖκες. Ὑπῆρχον......

2) Πῶς ἠμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκαπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). ἔνευ. ἀνευ. με. κ. μερο-
κάματα.». ἢ. ἀμοιβή. των. ἦτο. εἰς. χρῆμα. μετὰ.
παροχῆς. φαγητοῦ. ἔλεγοντο. «ἀφ' ἑξ. ἀνδρες.»..

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λουτό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωση (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ; ἔτι. τὴν. ἀριστε-
ράν. χεῖρα. ἔβαζαν. τὴν. «καλαμαριά». ἄνδρες.
καὶ. γυναῖκες. ἦτο. ἑστῆν. καὶ. ἔβαζαν. μετὰ.
τὰ. δάκτυλά. των. ὕψηρον. θέσει. διὰ. τὰ.
δάκτυλα......

4) Ἐορίδετο (ἢ διδεταί) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; *Συν. γ. ὡς με τὴν ἔναρξιν τῆς ἐβδομάδος (Δευτέρα)*

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Τραγούδιον, εἴθε ὅχι. ὀχετικῶς.*

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου φτᾶται σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδησι. *Ἐπιλεγόμεναι σταχῶν ἐγίνοντο τὰ χιτῶνα κα. « χιτῶνα », τὰ ἑποῖα ἐτοποθετοῦντο εἰς τὰς αἰκίας. ἢ πρὸς ἐτοίκεαν.*

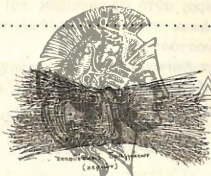
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Τὰ δεσιμὰ τῶν σταχύων ἐγίνετο ἀμέσως.*

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν. *Οἱ ἴδιοι...*

ὁ σφριετῆς. ἔκαμνε καὶ τὸ δεμάτιασμα. Διὰ τὸ δέσιμον ἐχρησιμοποιῶντο στάχυες ὡς ἀποβοθυτικὸν ἐργαλεῖον ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ «καλαμαριά» τῆς ὁποίας τὸ ἄκρον ἦτο μνυερὸν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρώνοντο ἀμφὸς εἰς χωρὶς βυκίθω τῶν 11 δεμάτων, ἑτοποθετοῦντο σταυροειδῶς μετὰ τῶν στάχους πρὸ τὸ μέγα μέρος καὶ ἐν δεμα ἐπὶ τῆς καρμῆς (4+4+4+4+1) οἱ χωροὶ ἐλέγοντο « ντονκουρεζιούνια ».

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. Η καλλιέργεια .
εἶναι λίαν περιωρισμένη. Η σπορά γίνεται περίπου
τὸν Φεβρουάριον......

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι ; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. Η εξαγωγή ἐγίνετο με τὴν τσάραν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφυλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Συνήθως τρώγ.
τῶν ζώων ἦτο τὸ ἄχυρον. Τὸ χόρτον προήρχετο
ἀπὸ τὰ λιβάδια. Ἐθερίζετο με τὴν κρέσαν...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ἐξηγρᾶνετο εἰς τὸ λίλιόσι... μεταφέροταν
 εἰς τὸ ἐπίτι καὶ γινόταν βωρός, «θεμωνιά» ἢ ν. ἐγρ-
 χεν ἀποδύκ. γινόταν μικρά δεμάτια, «κηπαντάκια»,
 καὶ ἐτοποθετέτο εἰς τὴν ἀποδύκην.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. Ἐγρ-
 χον ὠρισμένα μέρη, ὅπου γινόταν ἡ συκέντρω-
 σις, τὸ μέρος λέγόταν «ἀλώνια». εἰς ἄλλας περι-
 πτώσει. ἡ συκέντρωσις ἐγίνετο εἰς τὰς αὐλάς, ὅπου
 ἐγίνετο καὶ ὁ ἀλωνισμός.....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; λέγεται
 «θεμωνιά». ὁ τρόπος ἐστὶ καθωρισμένος εἰς κανα-
 κικόν, κωνικόν, ἐκχύμα. Ἡ κάθε θεμωνιά εἶχε περι-
 πτω 10 ἀμάξια δεμάτια.

3) Ὑπῆρχεν ἀνεκαθὲν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρά εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; λέγον. εἰς τὸ ἀλώνι.....

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Ἐξω τῶν κυνακισμῶν. (Βίτζα-Θρακίη)
 εἰς μικρά χωρία ὅπου τὸ ἀλώνι ἐγίνετο καὶ...
 εἰς τὴν αὐτὴν τὴν οἰκίαν.....

5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Μόνον εἰς μίαν οἰκογένειαν.....

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀναλόγως.

Περὶ πῶς εἰς τὰ μέσα Ἰουλίου.....

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες)·

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὰ ἀλώνια ἔχουσι χωμάτωμα.

Εἰς τὸ νότιον μέρος τῶν ἀλωνιῶν ἐτοπαθεύεται πλε-

κτὸν ἐκ λεπτῶν φύλλων διὰ τὴν εὐκέντησίν των. τὸ

ἀκέραιον.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων) Ἐκαθαρίζεται κατὰ τὴν ἐρριχθῆσαν νερο-

καὶ ἀχύρον καὶ τὰ πατώσαν μὲ μεγάλης κυλινδρικήν πέτραν, τὸ «κρινδάρλακι».....

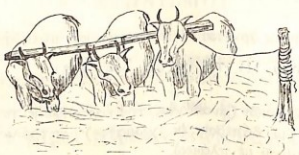
9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Μετὰ τὸ ἀερι-

σμοῦ.....

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δὲμάτια τὰ ἀθλωνικὰ δέματα μετὰ ἐλύοντο καὶ διεεκαρτίζοντο πρὸς ὄλας τὰς κατευθύνσεις.....

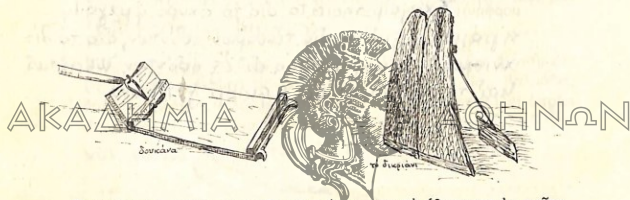
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου ἑλίγιος στῦλος ὑψοῦς δύο μετρῶν (καλούμενος στήχηρός, στρουλouras, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειῆς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώνιου. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου· ἐξαρτάται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

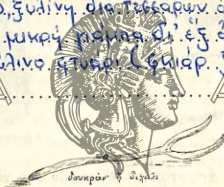
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἐργασιμασιόετα τὸ κδοικάν? ι). Παρατίθεται φωτογραφία. Σεχωριστὰ ἐν ἡ περιβάτερα ζεύγη βοῶν ἢ ἰπῶν ἐφέρον ἀνά ἐν δουκάνι κυκλικῶς. Εἰς τὸ κάτω μέρος ὑπάρχον κοπτερές πέτρες (δουκανόπετρες) μικρῆς διαστάων εἰσοικὼν ζῖντο ὁ τῆμα χιρμὸι τῶν σταχύων.....

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ἀρχίζει πρωί-πρωί. Διενόητετο. περιηλ. εἰς. 5. τὸ ἀπόγευμα...*

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὸ ἄκρο ἢ μετὰ τὴν «κράμα» ξύλινον διατεσσάρων ὀδόντων, διὰ τὸ λιχνισμα ἢ μικρὴ κράμα δι' ἑξ ὀδόντων ἑαυτῶν καὶ τὸ ξύλινον γυμνὸν (γυμνὰ ξύλινον).*

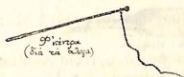
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν, τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀσφόπους στάχους ; *Μετὰ τὸ «κταράκι» (τσανγκράνα) ἐμάζεε γύρω-γύρω τοὺς στάχους.*

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα). *Ἦτο ἢ «φ'κέντρα» εἰς μερικὰς περιπτώσεις μετὰ τὸ ἀλώνι. Διὰ τὰ ἄλλα τὸ «καμπέικ» ὡς εἰς τὴν εἰκόνα.*

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ημέραν. **Ένα. αλωνι. Την. ημέρα.. έχινετο. έν. στρώσιμον.**

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να αποχωρισθούν τὰ άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα) **Έλεγοντο « λαμνί »**

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ιδικά του ζώα ή ύπηρεχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάκηδες) καλούμενοι άλωναροί και άγωχιάτες, οι όποιοι είχαν βοδία ή άλογα και άνελαιβον τον άλωνισμον. **Οι κάτοικοι των μόνων των μετά της ομογενείας του.**

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπηρεχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυσ· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα). **Γίνετο ε. έν. αλωνι.**

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος εἶχε και ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανοι στρογγυλοὶ

ξύλο κοπανιπέτο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

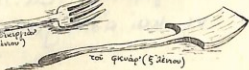
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; Ἐτραγουδοῦσε κ.μ.·
 ρίψε· ἐκεῖνος· ὁποιός· εὐρίσκετο· ἐλάτω· εἰς· τὰ· δω-
 κὰν! ε, διὰ· καὶ· μὴν· ἀποκοιμηθῆ·

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Ἐλέγοντο κλαμνί». Τὰ ἐμαζευ-
 αν· με· τὸν· κούρτ.», βανί· δ.· πλατύ· με· μακρὸν· ἴσο· παρα-
 τίθεται· φωτογραφία· εἰς· τὰ· μεγάλα· εὐλύσια· ἐκρη-
 σιμοποιεῖτο· τὸ· «βανγκρι», μεγάλο· κούρτ, πού· ἐβού-
 ρετο· ἀπὸ· ζώων· βοῶν.

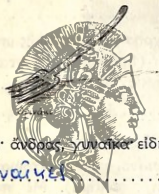
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο., *Με. Τ. γ. ν. <βραχίονα>.*
τῶν ἐξ ὀδόντων......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρας, γυναίκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
ἄνδρες καὶ γυναῖκες.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;
*ἄλονται <κόντυλα>.. ἄποχωρίζεται μετὰ τὰράκη
(τῶν κμαράνα). Εἰς τὰ τέλα ἐστράνωσαντο εἰς τὸ ἀλῶ-
νι καὶ ἀλῶνισαντο ἐκ νέου*.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολόνεμα)· διὰ τῶν δημητριακῶν συν-
 ηθίζεται τοῦτο: ὕψ. καὶ πρότερον: Δέν. ἔχεν. ἰδίαι:
 Τέρον. ἐνεμασίον.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; Ο...
 ἀπαχωρισμῶν. ἔγινετο. μετὰ τὸ κδορμῶν? κ.λ. ἤτο...
 διαφόρων. ἔδων. διὰ εἶτον, διὰ κριθῶν κ.λ.η...
 ἔετιγρίετο. εἰς τὴν γιάμπα.....

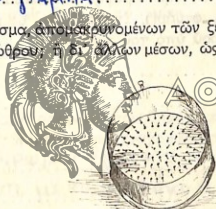
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

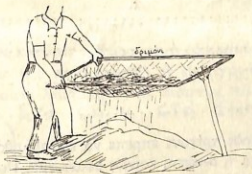
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο παλιό δερμάτινο

κόσκινο ἢ ἀριλέγοι

δριμόνι

νων μετὰ τὴν διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινο τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρας, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

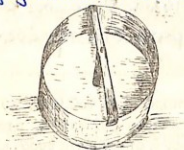
- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις οκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). **Παραθεσία. τ. α. . .**

δεκατηθῶν ἐγένετο ὑμέτρως μετὰ τοῦ κωνιάκου, χωρητικότητος ἐξ ἀκάδων. Ὁ δεκατηθῆ ἐπαυρνε 10%, ἂν δὲν ἐγένετο μέτρως τὴν ἰδίαν ὑμέραν, ὁ κωρός ἐσφαρίσθητο ὑπὸ τῶν δεκατηθῶν καὶ ἐφυλάχθητο τὴν νύκτα.

μισοκόλι

κούπελοι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) **Ἄν. ἡλγυρωρῶν ἐγένοντο εἰς τὴν οἰκίαν, ὑ. δὲ μέτρως πάντοτε μετὰ τοῦ κωνιάκου. . . . .**

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθεσίας) **Στὸ . . . β. οἰ. τι. . . ε. τ. ἄ. μ. η. ρ. ι. α. (ἐν λ. κ. εἰ. ἀποθήκῃς) . . . . .**

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Εἰς ἀχυρῶνα τῆς οἰκίας. Εἰς τὰ
μεγάλα τειφίλια εἰδικοὶ κατεκώσσαν. ἑωρηνὶ δὲ
χύρην. εἰς τὸ ὑπαιθρον δι' ἑωραὶ ἔλεγοντο κλώντες.

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλύτερους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; Ἀπὸ
τῶ ἀλώνι ἐδιαλέχοντο κατὰ σταχύν. Ὁ καρπὸς αὐτῶν
ἐξηίρετο εἰς ἕχωριστὸν χωρῆσι διὰ τὴν ἀναγένεσιν
τῶ ἐπόρου.

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΨΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
Μόνον κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς 23ης Ἰουνίου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Τὸ ἐβου-
ραὶ καὶ Γυνῶσι εἰς σταυροδρόμω.

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

... Συνήθως νέοι λαμβάνουν μέρος ὅμως καὶ ἡλικιωμένοι.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους;.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίνοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συμπληρωματικά πληροφορίες δι' ερωτηματολόγιον γεωργικών εργαλείων τῶν κέντρων Ἑρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Βιογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Χωρίον Πολύβιτος - Νοτιῶν Ζάνδης

Ἡ παρατιθέμενα πληροφορίες εἰς τὸ Ἐρωτηματολόγιον καταγράψαν καὶ ἐκ τῶν : 1. Σταύρου Τσομπάνη, ἐτῶν 98, ἐκ Βιζυῖος - Ἀνατολ. Θράκης. 2. Ἐμμανουῆλ Παπῆλα, ἐτῶν 66, ἐξ Ἀμυδαλῆος - Ἠΐων Ἀνατολ. Θράκης.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Πολύβιτος εἶναι ἅπαντες πρόσοφοι ἐξ Ἠνατ. Θράκης, κυρίως δὲ ἐκ Βιζυῖος. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ διαμένον ἀρ' ὅταν ἐγένετο ἡ ἀνταλλαγή τῶν κτηνοτροφῶν, ἡ ἀσχολία τινος παρὶ τῆς γεωργίας συνεχίσθησαν αἱ αὐταὶ περὶ μετὰ τὴν ἐγκατάστασίν των ἐνταῦθα, ὡς καὶ εἰς Ἠνατ. Θράκην. Ἀπρίκμενα μόνον ἐπύλοδον μεταβολαί, ὡς π.χ. εἰς Ἠνατ. Θράκην, διὰ πρὸ τοῦ 1922, τὰ χωράγια τινος δὲν τὰ « ἐβάρνησαν », διὰ νὰ προσλάβωσιν τὰ σιτηρὰ ἐκ τῶν ἰσχυρῶς πνιόντων ἐκεῖ βορείων ἀνέμων. Συνεχίσθησαν καὶ ἐνταῦθα αἱ αὐταὶ συνήθειαι σπορᾶς, θέριασιν, ἀλωνισμῶν.

Σήμερον, τὰ ἀναγερόμενα εἰς τὸ Ἐρωτηματολόγιον ἐργατεία, δὲν χρῆσιμοποιῶνται. Πρὸ ἀριστῶν ἐτῶν ἅπασι αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι γίνονται διὰ μηχανημάτων (τρακτέρ, μηχαναὶ σπορᾶς, θέριασιν, ἀλωνισμῶ κ.τ.λ.). Οἱ κάτοικοι πάντοτε μὲ νοσταλγίαν ἀναμνησκόμενοι τὰς γεωργικὰς τινος ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν καὶ πολὺ κοινῶδες.

Πληροφορίες διά τας παρατιθεμένους φωτογραφίας

- Αι φωτογραφία έχουν αριθμωσεν εις το όπισθον μέρος αυτών.
- Φωτογραφία υπ' αριθ. 1: Το «δονάν'ε», χρησιμοποιούμενον διά τών άλωνισμών. Διακρίνεται αι μικραί κοπτερά πέτραν τῆι κάτω πλευρῶς.
- 4 4 2: Μεγάλος «ζ'χός» διά το ὄργανον μέ ζύλιον ἄροτρον ἀπολαετικῶς. α) Οἱ «ζεύτες». β) Οἱ «κισόζευτες», μεσοζεύτες.
- 4 4 3: Ζ'χός γιά ἀμάξι καί γιά «πλάν'ε» (βιδερένιο ἀλέτρι. Εἶναι μικρότερος τῶν προσηγμένων.
- 4 4 4: α) «κλαμάς» καί β) «τράπες».
- 4 4 5: «πλάν'ε» μέ τῶν ζ'χῶν καί ζιβριά». Ζιδερένιο ἀλέτρι μέ ζύλιον καί ζάγια (α)
- 4 4 6: Το δονάν'ε μέ ζύλιον καί ζάγια
- 4 4 7: Το «δερνάν'ε» καί «κισόζευτες» μέ τρυπητό δέριμα ζήνυχον καί ἄλλα συρμάτινα.
- 4 4 8: Το ζύλινο ἀλέτρι (ζ'λάλετρον). Το ζύλιον τῆς λαβῆς ἐλέγεται «ποδάρ» (α). Το ἐπίμυκες ζύλιον, πῶς ἐχρησιμοποιεῖτο διά το ζέψιμον ἐλέγεται «σταβάρ» (β).
- 4 4 9: α) «Δερνάν'ε» καί β) «κίσα».
- 4 4 10: Ζ'λάλετρο μέ τῶν ζῶα.
- 4 4 11: Ζ'λάλετρο: α) γινι (ὄνι), β) σπάδου ζύλιου. γ) φτερά, δ) ποδάρ.
- 4 4 12: Ἡ ἐπάνω ὄψις ἀπό το δονάν'ε.
- 4 4 13: Το «δερνάν'ε». Ἡ λαβή τῶν ὀμαλῶν. Ἡ λαβή τῶν ἐν ζύλιον ἢ ἐν κεράτων ζῶων.
- 4 4 14: Το «γινι» (ὄνι) διά ζύλιον ἄροτρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

φωτογραφία 5η' άριθ. 15: Τό ζύλινον άροτρον. Διακρίνεται τό κάτω μέρος μετά φτερά καί τήν επάδην(β).

γ γ γ 16: Ζεύς βοών έξωγμένον είς ζύλινον άροτρον.

γ γ γ 17: Τό δονκάν' L, γ κάτω όψις.

γ γ γ 18: Τό κηλαικ' L», ειθερίνο άλίτρι.

γ γ γ 19: α) «λύρτις», έχρησιμοποιείτο διά νά ευκέντρώνεται τό σιτάρι είς σωρόν μέγα είς τό άλωρι. β) Μεγάλη «χιάσμα», έχρησιμοποιείτο διά τήν ευκέντρωσιν τή άχύρον καί διά νά ετηρίζεται τό «διρμόν' L».

γ γ γ 20: Τό ζύλινον άροτρον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔΗΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA AOHNON

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

AKA

ΑΘΗΝΑΝ

AKAΔΗΜΙΑ ΠΑΤΡΩΝ

